

Generelle bemærkninger

Budgetteringsmetode/procedure

Økonomiudvalget godkendte den 1. marts 2022 Strategien for budgetlægningen 2023 – 2026. I strategien er der opstillet en række finansielle mål for ordinær driftsvirksomhed, skattefinansieret anlægsniveau, likviditet og langfristet gæld mv., jf. den flerårige økonomiske strategi.

Det fremgår endvidere af den flerårige økonomiske strategi, at Vejen Kommune i alle henseender vil leve op til regeringens og KL's aftaler om kommunernes økonomi.

I henhold til budgetproceduren indledes budgetlægningen med udarbejdelse af det tekniske budgetforslag.

Med udgangspunkt i budgetoverslagsåret 2023, som den forelå ved budgetlægningen for 2022, korrigeret for følgende:

- Pris- og lønstigninger fra 2022 til 2023.
- Mængdeændringer, herunder prognoser for børn, skoleelever, ældre og på overførelsesområdet kontanthjælpsmodtagere, førtidspensionister etc.
- Ny lovgivning, som er fremsat efter vedtagelsen af budget 2022, og som har økonomiske konsekvenser for budgettet.
- Beslutninger, som Vejen Byråd har taget efter vedtagelsen af budget 2022-2025, som har økonomiske konsekvenser.

Det tekniske budget blev vurderet i forhold regnskab 2021 og det forventede regnskabsresultat for 2022 med henblik på at inddrage eventuel viden om områder, som i 2023 er over- eller underbudgetteret.

Der blev i alt korrigeret for 5,1 mio. kr. i merudgifter på det skattefinansierede driftsområde, jf. ovenstående. Økonomiudvalget godkendte de tekniske budgetændringer på møderne den 31. maj 2022, den 9. august 2022 og den 6. september 2022.

I løbet af foråret arbejdede fagudvalgene et katalog med reduktionsblokke samt forslag til udvidelsesblokke og anlægsønsker.

Vejen Kommunes råderumsstrategi

Byrådet godkendte på mødet den 8. marts 2016 Vejen Kommunes råderumsstrategi.

Baggrunden for råderumsstrategien er, at den demografiske udvikling i Vejen medfører, at der fremover vil være færre i den erhvervsaktive alder. Det presser kommunens skatteindtægter og dermed kommunens samlede økonomi. Der fødes færre børn, og der bliver flere ældre. Det medfører et behov for omprioriteringer. Samtidig betyder den befolkningsmæssige udvikling, at der kan blive mangel på arbejdskraft. Det gør det endnu mere presserende at finde metoder til at løse de kommunale kerneopgaver med færre ressourcer.

Målet med råderumsstrategien er, at der årligt frigøres midler, svarende til 1,5 pct. af kommunens serviceudgifter. Det svarer til 30 mio. kr. i 2023.

Som følge af den økonomiske ubalance besluttede Økonomiudvalget på mødet den 1. marts 2022, at fagudvalgene i forbindelse med budgetlægningen for 2023-2026 skulle udarbejde reduktionsblokke for 50 mio. kr. årligt.

Budgetseminar

Den 25. og 26. august 2022 afholdt Byrådet budgetseminar, hvor direktionens oplæg til et budget i balance samt kataloger med drifts- og anlægsønsker samt råderumsforslag blev præsenteret.

Herefter var der drøftelser i partigrupperne med henblik på en prioritering inden for den fastlagte ramme.

Det vedtagne budget 2023-2026

Efter budgetseminaret udarbejdede Økonomiudvalget et budgetforslag, som efter 1. behandlingen i Byrådet den 14. september blev sendt i høring. Her havde alle høringsberettigede parter mulighed for at fremsende høringssvar til budgetforslaget.

De relevante fagudvalg har herefter drøftet de indkomne høringssvar.

Byrådet godkendte budgetforslaget på mødet den 11. oktober 2022.

Budgettet indeholder reduktionsblokke for 43,2 mio. kr. Der er indarbejdet driftsudvidelser for 4,2 mio. kr.

Der er afsat en overførselspulje på 16,0 mio. kr. på Økonomiudvalgets område vedrørende servicerammen. Puljen gør det bl.a. muligt at fastholde fokus på de mest fordelagtige løsninger uden at skelne til serviceudgifter og andre driftsudgifter. Derudover giver puljen mulighed for at fastholde princippet om budgetoverførsler mellem årene.

Investeringsoversigten indeholder samlet anlægsinvesteringer for i alt 55,8 mio. kr. i 2023. Det svarer til bruttoanlægsudgifter for i alt 71,9 mio. kr.

Med investeringsoversigten er der fastsat en række rådighedsbeløb i 2023. Rådighedsbeløbene i overslagsårene fastsættes først endeligt i forbindelse med næste års budgetlægning.

Til budget 2023 er der forudsat låneoptagelse på 15,2 mio. kr. Der er til Budget 2023 opnået en lånedispensation på 8 mio. kr. Afdrag på lån i 2023 udgør 33,1 mio. kr. I overslagsårene 2024-2026 er der forudsat låneoptagelse som følge af lånedispensationer på 15 mio. kr. årligt.

Udskrivningsprocenten er fra 2023 fastsat til 25,33.

Generelle budgetteringsforudsætninger

Ved udskrivning af personskatter kan kommunen vælge mellem et statsgaranteret eller et selvbudgetteret udskrivningsgrundlag:

- Ved valg af statsgaranti ligger kommunens finansiering fast for budgetåret og bliver ikke efterreguleret.
- Ved selvbudgettering reguleres skatter, tilskud til staten og udligning mellem kommuner på grundlag af de faktiske indkomster 3 år efter indkomståret.

Vejen Kommune har for budgetåret 2023 valgt det statsgaranterede udskrivningsgrundlag, som er fastsat til 7.572,3 mio. kr.

Vejen Kommune anvender KL's vejledende pris- og lønskøn i budgetlægningen. KL's skøn fremgår af skrivelse G.1-3 af 7. juli 2022 i budgetvejledningen.

De generelle tilskud for 2023 er beregnet ud fra de mellem regeringen og KL aftalte beløb til generelle tilskud og udligning og det statsgaranterede udskrivningsgrundlag for 2023. I overslagsårene er KL's skatte- og tilskudsmodel til beregninger af generelle tilskud og udligning anvendt.

I overslagsårene 2024-2026 er det forudsat, at de generelle tilskud vil blive øget som følge af den demografiske udvikling. Der er derfor budgetteret med yderligere 10 mio. kr. i 2024, 20 mio. kr. i 2025 og 30 mio. kr. i 2026.

Oversigter i budgettet (tal-bindet):

Hovedoversigt

Hovedoversigten indeholder en oversigt over udgifter og indtægter fordelt på henholdsvis hovedkonti og funktioner og opdelt på drift, anlæg, renter, finansforskydninger, afdrag på lån og finansiering.

Oversigten er opstillet brutto, og således at budgetterede indtægtsbeløb under afsnittet Finansiering tilsammen skal give dækning for forskellen mellem øvrige udgifter og indtægter.

Balance – Budget 2023 (Opgøres efter budgettets vedtagelse)

Område, 1.000 kr.	Beløb
Budget 2023 balancerer med	3.562.834
Det samlede finansieringsbehov udgør:	2.974.947
Finansieringsbehovet dækkes på følgende måde:	
- forbrug af likvide aktiver	22.218
- Optagelse af lån	15.239
- Generelle tilskud, udligning mv.	886.924
- Øvrige	1.350
- Skatter	2.049.216

Der er foretaget en beregning af de forventede udgifter og indtægter på grundlag af de kendte forudsætninger på budgetteringstidspunktet.

Investeringsoversigt

Alle anlægsbeløb under 1 mio. kr. er frigivet ved godkendelsen af budgettet. Anlægsbeløb over 1,0 mio. kr. skal betragtes som rådighedsbeløb, der, inden investeringerne iværksættes, skal søges frigivet i Byrådet i form af en anlægsbevilling.

Tværgående artsoversigt 2023 - 2026

Den tværgående artsoversigt viser sammensætningen af kommunens samlede ressourcerforbrug.

Oversigten omfatter totalbudgettets udgifter og indtægter opdelt på grundlag af Social- og Indenrigsministeriets autoriserede artsinddeling.

Bevillingsoversigt

Bevillingsoversigten omfatter budgetåret 2023 samt budgetoverslagsårene 2024-2026, idet Byrådet dog ved budgettets godkendelse alene har taget bevillingsmæssig stilling til 2023-budgettet.

Bevillingsmyndighed

Jf. lov om kommunernes styrelse er Byrådet bevillingsmyndighed, dvs. at udvalgene ikke uden Byrådets forudgående godkendelse må påbegynde foranstaltninger, der vil medføre udgifter eller indtægter, som ikke er bevilget.

Foranstaltninger, der er påbudt ved lov eller lignende, kan dog iværksættes uden Byrådets forudgående bevilling, men bevilling må da indhentes snarest muligt.

Efter Byrådets godkendelse af budgettet har de stående udvalg og økonomiudvalget inden for de respektive områder ansvaret for de bevilgede beløb og de materielle og mængdemæssige forudsætninger, der ligger til grund herfor. Udvalgene og driftsafdelingerne må herefter administrere i overensstemmelse med budgettets forudsætninger og inden for dets rammer.

Beslutning om fastsættelse af betaling fra borgere for ydelser fra kommunale forsyningsvirksomheder og for benyttelse af sociale institutioner og ordninger mv. samt skolefritidsordninger skal træffes af Byrådet.

Bevillingsregler

Indenrigs- og Boligministeriet fastsætter de nærmere regler om specifikation af de poster på årsbudgettet, som Byrådet ved vedtagelsen af budgettet skal tage bevillingsmæssig stilling til.

Ved en bevilling forstås en bemyndigelse fra Byrådet til at afholde udgifter og oppebære indtægter inden for de fastsatte økonomiske rammer og i overensstemmelse med de vilkår, som bevillingen er givet under.

Indenrigs- og Boligministeriet har fastsat følgende mindstekrav til bevillingsniveauet:

Driftsbevillinger

Byrådet skal ved årsbudgettets endelige vedtagelse som mindstekrav tage bevillingsmæssig stilling til budgettets driftsposter specificeret på udvalgsniveau. Bevillinger kan gives såvel brutto som netto.

Anlægsbevillinger

Som udgangspunkt skal der gives en særskilt anlægsbevilling til hvert enkelt anlægsarbejde, men der kan gives en rammebevilling til mindre ensartede anlægsprojekter, som enten afsluttes inden for et budgetår eller udgør veldefinerede projekter. Bevillinger kan gives såvel brutto som netto. Reglerne for anlægsbevillinger gælder endvidere for udlån og låneoptagelse.

Rådighedsbeløb

Byrådet skal ved årsbudgettets endelige vedtagelse som mindstekrav tage stilling til budgettets rådighedsbeløb vedrørende anlægsarbejder specificeret på udvalgsniveau.

Finansielle konti

For de finansielle poster under hovedkonti 7 og 8 skal Byrådet ved årsbudgettets endelige vedtagelse som mindstekrav tage bevillingsmæssig stilling til:

- alle renteindtægter under ét,
- alle renteudgifter under ét,
- afdrag på udlån under ét – hovedfunktion 08.32,
- afdrag på optagelse af lån under ét – hovedfunktion 08.55.
- tilskud og udligning herunder udligning af moms under ét - funktion 07.62 og 07.65
- skatter under ét - hovedfunktion 07.68

Vejen Kommunes bevillingsniveau i budget 2023

Bevillingsniveauet for netto drift (dranst 1 og 2) er udvalgsniveau, dog skal permanente udvidelser af lønsummen godkendes i Byrådet.

De decentrale institutioners budget opdeles i en ramme til løn og en eller to rammer til øvrige udgifter. De decentrale institutioner kan i løbet af året overføre mellem løn og

Øvrige rammer. Dog kan der ikke ske permanente udvidelser af lønsummen uden godkendelse i Byrådet. Herudover afholdes en række udgifter på institutionernes omkostningssted, som er udenfor institutionernes budgetramme.

Anlægsbeløb (dranst 3) på og under 1,0 mio. kr. er frigivet ved Byrådets godkendelse af det samlede budget. Øvrige anlægsbeløb er optaget som rådighedsbeløb, der skal frigives af Byrådet forinden arbejdets iværksættelse.

Bevillingsniveauet for finansielle konti (dranst 4 - 7) følger Indenrigs- og Boligministeriet mindstekrav. Låneoptagelse skal dog særskilt godkendes af Byrådet. Det gælder dog ikke låneomlægninger.

Takster

Taksterne for betaling fra borgere for ydelser fra kommunale forsyningsvirksomheder og for benyttelse af sociale institutioner og ordninger mv. er godkendt af Byrådet i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Bevillings- og budgetopfølgning

Detailreglerne for bevillings- og budgetopfølgning er fastsat i bilag 3 til Kasse- og regnskabsregulativet. Der foretages mindst 2 årlige budgetopfølgninger, der forelægges Byrådet.

Der forelægges desuden månedlige budgetopfølgninger på udvalgsniveau i de respektive fagudvalg.

Behandling af tillægsbevillinger og budgetomplaceringer

Alle tillægsbevillinger skal behandles i Byrådet. Budgetomplaceringer - uden væsentlige ændringer i materielle eller mængdemæssige forudsætninger - inden for den enkelte bevilling behandles i fagudvalgene.

Teknisk administrative budgetomplaceringer grundet kontoplanændringer og omplaceringer på institutioner omfattet af økonomisk decentralisering behandles dog administrativt.

Overførselsadgang

Institutioner med drifts- og udviklingsaftaler

Overførsler af uforbrugte budgetbeløb sker ved tillægsbevillinger i det nye budgetår. Højest 10 pct. af et års oprindelige driftsbudgetramme kan overføres til året efter.

Et eventuelt underskud må højst udgøre 5 pct. af et års oprindelige driftsbudgetramme. Underskud overføres til året efter.

Der skal udarbejdes en årlig redegørelse fra institutionerne med begrundelse og formål for eventuelle overførsler og eventuelle underskud.

Institutioner og afdelinger må højst have underskud i tre på hinanden følgende år. Det betyder, at institutioner og afdelinger, der i 2023 har et underskud skal være i balance senest med udgangen af 2026.

Øvrige

Der kan foretages overførsel af uforbrugte budgetbeløb efter konkret ansøgning.

Ikke obligatorisk hovedoversigt 2023 – 2026

Gennem hele budgetprocessen er der anvendt en hovedoversigt med det formål bl.a. at skabe overblik over den totale økonomi og de enkelte udvalgs bevillingsramme.

Hovedoversigten er i nettobeløb og fokuserer på:

- Forventet regnskab for indeværende år
- Kassebeholdning primo og ultimo budgetåret
- Resultat af ordinær driftsvirksomhed
- Resultat af det skattefinansierede område
- Resultat inkl. forsyningsvirksomhed
- Resultat efter tilgang/afgang af likvide aktiver

I HELE 1.000 KR.	Forventet regnskab 2022	Budget 2023	Overslagsårene		
			2024	2025	2026
A BEHOLDNING PRIMO	118.416	72.219	50.006	49.245	47.181
1 INDTÆGTER					
Indkomstskat løbende år	-1.804.276	-1.918.052	-1.974.098	-2.026.738	-2.099.938
Skrå skatteloft mv.	313	27	1.724	1.759	1.795
Kommunal grundskyld	-84.330	-85.318	-87.450	-89.899	-90.708
Dækningsafgift af offentlige ejendomme	-302	-277	-277	-277	-277
Selskabsskatter	-34.793	-45.597	-51.293	-43.234	-42.074
Generelle tilskud m.v.	-956.267	-886.924	-936.006	-991.392	-1.015.111
Forudsat demografiregulering/skat			-10.000	-20.000	-30.000
INDTÆGTER I ALT	-2.879.655	-2.936.140	-3.057.400	-3.169.781	-3.276.314
2 SKATTEFINANSIERET DRIFT					
Udvalget for teknik og miljø	106.949	106.838	105.553	105.554	105.554
Udvalget for arbejdsmarked og int.	384.565	392.318	384.254	384.670	388.289
Udvalget for skoler og børn	757.494	753.184	757.903	754.962	756.424
Udvalget for sundhed, kultur og frit.	324.341	321.297	321.991	323.036	323.079
Udvalget for social og ældre	931.551	940.718	953.951	966.846	978.821
Økonomiudvalget	360.942	379.431	360.138	359.628	358.255
Centrale puljer m.v.	7.047	11.174	10.477	10.477	11.043
UDGIFTER I ALT	2.872.889	2.904.959	2.894.267	2.905.175	2.921.467
Pris- og lønregulering			84.661	172.462	264.254
3 RENTER					
Af lån	4.830	3.185	3.038	2.811	2.695
Af likvide aktiver	-2.227	-2.577	-2.372	-2.347	-2.305
Af diverse tilgodehavender	1.503	-350	-350	-350	-350
RENTER I ALT	4.107	258	316	114	40
ORD. DRIFTSVIRKSOMH. 1+2+3	-2.660	-30.923	-78.157	-92.030	-90.552
4 SKATTEFINANSIERET ANLÆG					
Udvalget for teknik og miljø	53.158	12.894	6.821	4.080	4.080
Udvalget for skoler og børn	15.928	16.375	27.318	32.276	333
Udvalget for sundhed, kultur og frit.	15.656	2.961	1.549	7.520	7.519
Udvalget for social og ældre	13.582	1.895	3.871	10.152	20.078
Økonomiudvalget	27.626	21.712	19.695	17.579	40.173
A- OG B-ANLÆG I ALT	125.950	55.837	59.254	71.607	72.183
Pris- og lønregulering			1.558	3.816	5.846
SK.FINANS. OMRÅDE 1+2+3+4	123.290	24.914	-17.344	-16.607	-12.523
5 FORSYNINGSVIRKSOMHEDER					
Drift - netto	-3.062				
Netto anlæg					
FORSYNINGSVIRKSOMH. I ALT	-3.062	0	0	0	0
Pris- og lønregulering			0	0	0
RESULTAT I ALT 1+2+3+4+5	120.229	24.914	-17.344	-16.607	-12.523
6 TILGANG/AFG. LIKV.AKTIVER					
Optagelse af lån	-40.016	-15.239	-22.239	-22.239	-22.239
Afdrag på lån	34.336	33.061	34.348	35.082	35.939
Diverse udlån/indskud	9.637	-322	-322	-322	238
Diverse finansforskydninger	12.845	-15.200	6.318	6.150	1.250
Tilslutningsbidrag - tilgodehavende		-5.000			
TILG/AFG LIKV.AKTIVER I ALT	16.802	-2.700	18.105	18.671	15.188
B ÆNDR. AF LIKVIDE AKTIVER	-137.031	-22.214	-761	-2.064	-2.665
C FORVENTEDE OVERFØRSLER til 2023	90.834				
D KASSEBEHOLDNING (A+B+-C)	72.219	50.006	49.245	47.181	44.516
Udskrivningsgrundlag i mio.	6.823,4	7.572,3	7.793,5	8.001,3	8.290,3
Udskrivningsprocent	25,2%	25,33%	25,33%	25,33%	25,33%
Grundværdier i mio.:					
Landbrug - 5,56 o/oo	2.878,1	2.972,0	3.046,3	3.131,6	3.159,8
Øvrige - 20,36 o/oo	3.199,7	3.378,8	3.463,3	3.560,3	3.592,3